

Vurdering av aktsemd – Openheitslova

SIM si forklaring av aktsemdsvurdering rundt openheit og arbeid med grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidsforhold.

Innleiing

Sunnhordaland Interkommunale Miljøverk IKS følger [lov om verksemders openheit og arbeid med grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidsforhold \(openheitslova\)](#).

Lovens formål (§1) er som følger:

«Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggjande menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, og sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggjande menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.»

Aktsomhetsstandarden i åpenheitsloven bygger på FN's retningsgivende prinsipper for ansvarlig næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECD sin veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv:

For å tilfredsstilla lova og dei internasjonale standardane, blir gjennomførte ein prosess for aktsemdsvurdering som inneber:

1. Forankre ansvarskjensle i retningslinjene for verksemda
2. Kartleggja og vurderer faktiske og potensielle negative konsekvensar for grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidsforhold som verksemda anten har forsaka eller bidrege til, eller som er direkte knytt til forretningsverksemda, produkta eller tenestene for verksemda gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnarar
3. Setja i verk eigna tiltak for å stansa, førebyggja eller avgrensa negative konsekvensar baserte på prioriteringane og vurderingane for verksemda
4. Følgje med på gjennomføring og resultat av tiltak
5. Kommuniser med ramma interessentar og rettshavar om korleis negative konsekvensar er handtert
6. Sørgja for eller samarbeidet om gjenoppretting og erstatning der det er påkravd

I tråd med formålet om å fremja større openheit om risiko rundt menneskerettar og anstendige arbeidsforhold, påleggjast blant dei SIM IKS å offentleggjera ei forklaring om aktsemdsvurderingane. Denne skal minst innehalda:

- Ei generell beskriving av organiseringa av verksemda, driftsområde, retningslinjer og rutinar for å handtera faktiske og potensielle negative konsekvensar for grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidsforhold
- Opplysningar om faktiske negative konsekvensar og vesentleg risiko for negative konsekvensar som verksemda har avdekt gjennom aktsemdsvurderingar
- Opplysningar om tiltak som verksemda har sett i verk eller planlegg å setja i verk for å stansa faktiske negative konsekvensar eller avgrensa vesentleg risiko for negative konsekvensar, og resultatet eller forventa resultat av desse tiltaka

Dette dokumentet er utarbeidd for å oppfylle SIM si plikt til å gjera greie for aktsemdsvurderingar.

SIM IKS si tilnærming til grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidsforhold

Generelt

SIM har ansvar for innsamling av alt hushaldsavfall og slam frå dei 61811 innbyggjarane og 8329 hyttekundane i medlemskommunane. I alle kommunane er det innført henteordning for bio-, papir-, plastemballasje, glas og metallemballasje - og restavfall.

Administrasjonen held til på Heiane i Stord kommune, der selskapet har administrasjonsbygg, miljøsentral og omlasteanlegg. Det er i tillegg miljøsentralar i alle eigarkommunane. I Svartasmoget, Fitjar kommune, har selskapet kompostanlegg og deponi. SIM legg vekt på førebyggjande tiltak for å redusera miljøforureining av luft, vatn og nærrområde. Selskapet arbeider for å oppfylle miljøkrav og leggja til rette for at ressursane i avfallet vert nytta.

Visjon: *Miljørett avfallsordning til rett pris*

Retningslinjer og rutinar for handtering av risiko

SIM forvaltar avfallsressursar forsvarleg og arbeidar for å redusera klimaavtrykket og utslepp. Me følger internasjonale og nasjonale retningslinjer for menneskerettar og ansvarleg næringsliv, Vår innsats er i tråd med FN og OECD sine prinsipp for ansvarleg næringsliv, og respekterer menneskerettar og arbeidsforhold etter norsk lov. Gjennom etiske retningslinjer sikrar me at alle tilsette og leverandørar blir behandla med respekt og verdigheit. I tillegg utfører me årlege aktsemdsvurdering i samsvar med openheitslova for å sikre ansvarleg drift og forhold.

System for handtering av informasjonsplikta

SIM har rutine for mottak og behandling av førespurnader i administrasjonsavdelinga.

Funn og tiltak

Igjennom aktsemdsvurderinga har me kartlagt eventuelle negative konsekvensar og vesentleg risiko. Ut frå dette har me sett tiltak for å berekna risiko.

Vesentlege risikoområde i vår eiga verksemd og tiltak for å berekna risiko

SIM følgjer norsk lovverk for helse, miljø og tryggleik på arbeidsplassen, og for likestilling og fråvær av diskriminering. Dei etiske retningslinjene våre og arbeidsreglement set tydelege rammer for korleis me forventar at tilsette opptre mellom kollegaer og ut mot eksterne. Alle skal behandlast med respekt og verdigheit.

Me har vurdert det slik at me ikkje har nokon område internt med risiko for negative konsekvensar eller vesentleg risiko opp mot menneskerettar og anstendige arbeidsforhold. SIM som arbeidsgivar blir styrt etter eit omfattande

lowverk og tariffavtale som sikrar arbeidsforholda til dei tilsette. Me har tydelege og kjende retningslinjer i forhold til etikk, likestilling, mangfald og varslingsrutinar. Følgjande tema blir diskutert årleg med tillitsvalde:

- Risiko for diskriminering eller andre hinder for likestilling
- Gjennomgang av varslingsrutinar
- Bruk av deltidsstillingar og innleige
- Løn

I samband med årleg personalmøte skal dei etiske retningslinjene gåast gjennom. SIM sitt HMT og internkontrollsystem er også eit årleg tema i styremøte.

Vesentlege risikoområde i leverandørkjeda

For aktsemdsvurderinga gjennomfører SIM revisjonar av dei største leverandørane. Ut frå prinsippet om vesentlegheit vart det valt å vurdere leverandørar med eit årleg kjøpsomfang frå SIM på over nasjonal terskelverdi for klassisk sektor, dvs. 1,4 mill. kroner pr. år.

Gjennom disse revisjonane vurderer SIM leverandørane etterleving av etiske retningslinjer og miljøstandardar.

I 2023 gjennomførte SIM revisjon av ein leverandør, og målet for 2024 er to revisjonar.

Tiltak for å avgrensa risiko i leverandørkjeda

Gjennom anbudsdocumenta våre kommuniserer me forventningane våre om at leverandørane følgjarretningslinjene baserte på FN- og ILO konvensjonars krav til arbeids- og menneskerettar.

Viss det blir oppdaga brot på menneskerettar og grunnleggjande standard for anstendig arbeid hos leverandør eller underleverandørar, eller vesentleg risiko for slike brot, skal me informerast omgåande. Dette kravet er inkludert i kontraktane våre med leverandørar, og alle leverandørane må fylla ut eit skjema om at dei ikkje har brot på menneskerettar i innkjøpsamanheng. Dersom det blir avdekt potensielle eller faktiske brot i leverandørkjeda, skal dette følgjast opp gjennom dialog med den aktuelle leverandøren. Brot som ikkje blir adressert innan rimeleg tid, kan føra til suspensjon/terminering av kontrakt

Implementering

Me implementerer forpliktinga vår til grunnleggjande menneskerettar i tråd med 'aktsemdshjulet' for ansvarleg næringsliv, tilrådd av OECD og som påpeika i openheitslova. Dette inneber:

- Øvste ansvar ligg hos selskapsleiinga og styre
- Alle tilsette blir gjorde merksame på forpliktingane våre og rolla si i å bidra til gjennomføring
- Me gjennomfører aktsemdsvurderingar for leverandørkjeda vår
- Me har etablert rutinar for regelmessige aktsemdsvurderingar og rapportering i tråd med Openheitslova
- Me følgjer opp informasjon om negative konsekvensar og vesentleg risiko for tilsette og andre ramma av verksemda vår
- Gjennomføring av aktsemdsvurderingar av leverandørane våre blir gjennomgatte årleg

Kontakt

For spørsmål om denne forklaringa og tilnærminga vår til grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidsforhold, send ein e-post til sim@sim.as og merk med "Openheitslova".